

مقیاس مشکلات بین شخصی: پرسشنامه، روش اجرا و نمره‌گذاری

Inventory of Interpersonal Problems: Questionnaire, Instruction and Scoring

Mohammad Ali Besharat, PhD

University of Tehran

محمدعلی بشارت

دانشگاه تهران

پژوهشگر گرامی،

مقیاس مشکلات بین شخصی، فرم کوتاه مقیاس ۱۲۷ ماده‌ای مشکلات بین شخصی (هرویتز، روزنبرگ، بایر، اورنو و ویلاسور، ۱۹۸۸)، است. این مقیاس ۶۰ ماده دارد و مشکلات بین شخصی را در شش زمینه قاطعیت، مردم آمیزی، اطاعت پذیری، صمیمیت، مسئولیت پذیری و مهارگری در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از نمره صفر تا ۴ (خیلی کم=۰؛ کم=۱؛ متوسط=۲؛ زیاد=۳؛ خیلی زیاد=۴) می‌سنجد. این مقیاس از دو قسمت تشکیل شده است: در قسمت اول، ماده‌ها با عبارت «برایم دشوار است که...» شروع می‌شوند. در قسمت دوم، ماده‌ها با عبارت «... را خیلی زیاد انجام می‌دهم.» پرسیده می‌شوند. علاوه بر شش زیرمقیاس فوق، نمره کل مشکلات بین شخصی نیز بر اساس نمره مجموع ۶۰ ماده محاسبه می‌شود. این مقیاس برای اجرا در نمونه‌های عمومی و بالینی مناسب است و پژوهشگر می‌تواند آن را برحسب شرایط به دو صورت فردی و گروهی اجرا کند. در اجرای مقیاس ناگویی هیجانی، هر پژوهشگر برحسب نمونه مورد مطالعه و هدف‌های خاص پژوهش، می‌تواند ویژگی‌های جمعیت‌شناسی و بالینی مورد نظر را اضافه کند تا توسط پاسخ دهندگان تکمیل شود. ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس مشکلات بین شخصی در پژوهش‌های متعدد (بشارت، ۱۳۸۷، ۱۳۸۸؛ بشارت، محمد مهر، عزیزی و پوربهبول، ۱۳۸۹؛ هرویتز و دیگران، ۱۹۸۸) بررسی و تایید شده است.

1. assertiveness

2. sociability

3. submissiveness

4. intimacy

5. responsibility

6. controlling

مقیاس مشکلات بین شخصی

پاسخ‌دهنده گرامی،

این مقیاس شامل ۶۰ عبارت در خصوص ویژگی‌های افراد در ارتباط با دیگران است از دو قسمت تشکیل شده است: قسمت اول شامل مواردی است که انجام آنها برای شما در ارتباط با دیگران دشوار است؛ قسمت دوم شامل مواردی است که شما آنها را در ارتباط با دیگران بیش از حد انجام می‌دهید. در مقابل هر عبارت پنج گزینه از «خیلی کم» تا «خیلی زیاد» مشخص شده است. هدف این مقیاس آن است، مشخص کنید ویژگی‌های شخصی شما تا چه حد با هر عبارت مطابقت دارد. هر عبارت را با دقت بخوانید و یکی از گزینه‌ها را که با ویژگی‌های شخصی شما بیشتر مطابقت دارد علامت (✓) بزنید. برای هر عبارت فقط یک گزینه را انتخاب کنید. گزینه «متوسط» را فقط وقتی انتخاب کنید که انتخاب بقیه گزینه‌ها امکان‌پذیر نباشد. از همکاری شما صمیمانه سپاسگزاریم.

خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	قسمت اول - مواردی که انجام آنها برای شما سخت است:
☐	☐	☐	☐	☐	۱. برای من سخت است به دیگران اعتماد کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۲. برای من سخت است به دیگران «نه» بگویم.
☐	☐	☐	☐	☐	۳. برای من سخت است مسایل خصوصی‌ام را به دیگران نگویم.
☐	☐	☐	☐	☐	۴. برای من سخت است خواسته‌هایم را به دیگران بگویم.
☐	☐	☐	☐	☐	۵. برای من سخت است با دیگران قاطع باشم.
☐	☐	☐	☐	☐	۶. برای من سخت است دوست‌یابی کنم (روابط دوستی برقرار کنم).
☐	☐	☐	☐	☐	۷. برای من سخت است کسی را تحسین کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۸. برای من سخت است با دیگران مخالفت کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۹. برای من سخت است عصبانیت‌م را به دیگران نشان دهم.
☐	☐	☐	☐	☐	۱۰. برای من سخت است نسبت به کسی تعهد و با او رابطه طولانی‌مدت داشته باشم.
☐	☐	☐	☐	☐	۱۱. برای من سخت است روی نظر خودم بایستم و تحت تأثیر دیگران قرار نگیرم.
☐	☐	☐	☐	☐	۱۲. برای من سخت است با کسانی که بر من تسلط دارند رابطه دوستانه داشته باشم.
☐	☐	☐	☐	☐	۱۳. برای من سخت است با دیگران رقابت کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۱۴. برای من سخت است با دیگران روابط اجتماعی برقرار کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۱۵. برای من سخت است به دیگران ابراز احساسات (محبت) کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۱۶. برای من سخت است با دیگران کنار بیایم.
☐	☐	☐	☐	☐	۱۷. برای من سخت است مسائل خصوصی‌ام را به دیگران بگویم.
☐	☐	☐	☐	☐	۱۸. برای من سخت است باور کنم برای دیگران دوست داشتنی هستم.
☐	☐	☐	☐	☐	۱۹. برای من سخت است به هنگام نیاز قاطعیت نشان دهم.
☐	☐	☐	☐	☐	۲۰. برای من سخت است به کسی علاقه‌مند شوم.
☐	☐	☐	☐	☐	۲۱. برای من سخت است کسی را در رسیدن به هدف‌هایم کمک کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۲۲. برای من سخت است با دیگران احساس نزدیکی کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۲۳. برای من سخت است با کسی بحث کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۲۴. برای من سخت است نسبت به کسی احساس برتری کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۲۵. برای من سخت است تسلط کسی را بر خودم بپذیرم.
☐	☐	☐	☐	☐	۲۶. برای من سخت است از انتقادات دیگران چشم‌پوشی کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۲۷. برای من سخت است تعریف و تمجید کسی را بپذیرم.
☐	☐	☐	☐	☐	۲۸. برای من سخت است به کسی به خاطر خوب انجام دادن کاری امتیاز بدهم.
☐	☐	☐	☐	☐	۲۹. برای من سخت است کاری به کار دیگران نداشته باشم.
☐	☐	☐	☐	☐	۳۰. برای من سخت است در مورد شادی دیگران احساس خوبی داشته باشم.
☐	☐	☐	☐	☐	۳۱. برای من سخت است از کسی انتقاد سازنده کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۳۲. برای من سخت است احساساتم را آزادانه و راحت به کسی بگویم.
☐	☐	☐	☐	☐	۳۳. برای من سخت است پس از دلخوری و عصبانیت کسی را ببخشم (گذشت کنم).
☐	☐	☐	☐	☐	۳۴. برای من سخت است به فکر رفاه و آسایش خودم باشم در حالی که فرد دیگری محتاج باشد.
☐	☐	☐	☐	☐	۳۵. برای من سخت است وقتی با دیگران هستیم به خودم اعتماد و اطمینان داشته باشم.

خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	قسمت دوم - مواردی که شما بیش از حد انجام می‌دهید
☐	☐	☐	☐	☐	۳۶. نسبت به انتقاد بیش از حد حساس هستم.
☐	☐	☐	☐	☐	۳۷. برای حل مشکلات دیگران بیش از حد احساس مسؤلیت می‌کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۳۸. خیلی زود و زیاد دلخور و ناراحت می‌شوم.
☐	☐	☐	☐	☐	۳۹. خیلی راحت توسط دیگران متقاعد (قانع) می‌شوم.
☐	☐	☐	☐	☐	۴۰. بیش از حد دوست دارم دیگران از من تمجید و ستایش کنند.
☐	☐	☐	☐	☐	۴۱. بیش از حد به دیگران وابسته‌ام.
☐	☐	☐	☐	☐	۴۲. نسبت به طرد شدن بیش از حد حساس هستم.
☐	☐	☐	☐	☐	۴۳. احساس می‌کنم بیش از حد توسط دیگران مورد انتقاد قرار می‌گیرم.
☐	☐	☐	☐	☐	۴۴. از دیگران بیش از حد انتقاد می‌کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۴۵. دیگران را بیش از حد کنترل می‌کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۴۶. بیش از حد سعی می‌کنم دیگران را تغییر دهم.
☐	☐	☐	☐	☐	۴۷. بیش از حد در مورد عکس‌العمل دیگران نسبت به خودم نگران هستم.
☐	☐	☐	☐	☐	۴۸. بیش از حد تحت تأثیر افکار و احساسات دیگران قرار می‌گیرم.
☐	☐	☐	☐	☐	۴۹. از ناامید کردن دیگران، بیش از حد ناراحت می‌شوم.
☐	☐	☐	☐	☐	۵۰. برای بدست آوردن چیزی که می‌خواهم، از دیگران بیش از حد استفاده می‌کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۵۱. مسائل شخصی ام را بیش از حد با دیگران در میان می‌گذارم.
☐	☐	☐	☐	☐	۵۲. وقتی باعث مشکلات دیگران می‌شوم خودم را بیش از حد سرزنش می‌کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۵۳. خیلی زود و زیاد از تقاضاهای دیگران ناراحت می‌شوم.
☐	☐	☐	☐	☐	۵۴. بیش از حد با دیگران بحث می‌کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۵۵. نسبت به دیگران بیش از حد غیبه می‌خورم و حسادت می‌ورزم.
☐	☐	☐	☐	☐	۵۶. بیش از حد از دیگران فاصله می‌گیرم.
☐	☐	☐	☐	☐	۵۷. در مورد عکس‌العمل خانواده ام نسبت به خودم، بیش از حد نگران هستم.
☐	☐	☐	☐	☐	۵۸. بیش از حد به دیگران اجازه می‌دهم از من سوء استفاده کنند.
☐	☐	☐	☐	☐	۵۹. حتی زمانی که رقابت و مسابقه‌ای در کار نیست، احساس رقابت می‌کنم.
☐	☐	☐	☐	☐	۶۰. در مقابل دیگران بیش از حد دستپاچه می‌شوم.

روش نمره‌گذاری

نمره هر زیرمقیاس را بر حسب ارزش گزینه‌های هر ماده (خیلی کم=۰؛ کم=۱؛ متوسط=۲؛ زیاد=۳؛ خیلی زیاد=۴) جمع و بر تعداد ماده‌های آن زیرمقیاس تقسیم کنید. از جمع نمره همه ماده‌ها تقسیم بر شصت نیز نمره کل مشکلات بین شخصی به دست می‌آید. زیرمقیاس‌ها و ماده‌های متعلق به هر یک از آنها بر حسب جدول زیر مشخص و محاسبه می‌شود:

شماره ماده	زیرمقیاس
۲، ۴، ۵، ۸، ۹، ۱۱، ۱۹، ۲۳، ۳۱، ۳۹، ۵۸	مشکلات مربوط به قاطعیت
۱، ۶، ۱۴، ۳۲، ۳۵، ۳۶، ۴۲، ۵۶، ۶۰	مشکلات مربوط به مردم‌آمیزی
۱۲، ۱۶، ۲۵، ۳۸، ۵۴	مشکلات مربوط به اطاعت‌پذیری
۱۰، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۳۰، ۴۴	مشکلات مربوط به صمیمیت
۲۷، ۳۴، ۳۷، ۴۹، ۵۲، ۵۷	مشکلات مربوط به مسؤلیت‌پذیری
۳، ۴۵، ۴۶، ۵۰، ۵۱	مشکلات مربوط به مهارگری

برای محاسبه نمره کل مشکلات بین شخصی، نمره هر ۶۰ ماده را جمع و بر عدد ۶۰ تقسیم کنید.

منابع

- بشارت، م. ع. (۱۳۸۷). بررسی پایایی و اعتبار مقیاس مشکلات بین شخصی (IIP-127). *دانشور رفتار*، ۲۸، ۲۰-۱۳.
- بشارت، م. ع. (۱۳۸۸). بررسی پایایی، روایی و تحلیل عاملی فرم ۶۰ سؤالی مقیاس مشکلات بین شخصی در جمعیت ایرانی. *روانشناسی معاصر*، ۱، ۲۵-۳۶.
- بشارت، م. ع.، محمدمهتر، ر.، پوربهبلول، س. و عزیزی، ل. (۱۳۹۱). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی فرم ۶۰ سؤالی مقیاس مشکلات بین شخصی. *مجله دانشکده پرستاری و مامایی*، ۱۹-۱۰.

Horowitz, L. M., Rosenberg, S. E., Baer, B. A., Ureno, G., & Villasenor, V. S. (1988). Inventory of Interpersonal Problems: Psychometric properties and clinical applications. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 56, 885-892.